Albania Investment Council

Improving Transparency and Investment Climate

VLERËSIM I IMPAKTIT TË PANDEMISË COVID19 MBI BIZNESIN NË SHQIPËRI

Kjo anketë është hartuar bazuar në anketën e parë të kryer nga Sekretariati gjatë muajit Prill 2020 dhe synon të mbledhë të dhëna për periudhën 12 mujore (Prill 2020 - Prill 2021)

Tiranë, Qershor 2021

METODOLOGJIA

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

Kompani

427 kompani i'u përgjigjen një pyetësori online

Pyetësor i strukturuar, rreth ***30 pyetje të hapura dhe të mbyllura***

Metoda e zgjedhur është ***Metoda e thjeshte rastësore***. Anketa u shpërnda nëpërmjet një email dërguar 10,000 kompanive.

Të dhënat u mblodhën në mënyrë ***anonime dhe rastësore*** Anketa përfshin të dhëna nga data 19 Prill - 5 Maj, 2020

Konteksti

Anketimi ***"Vlerësim i impaktit të pandemisë COVID-19 mbi biznesin në Shqipëri" I***, një iniciativë e Sekretariatit të Këshillit të Investimeve dhe Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, u ndërmor në Prill-Maj 2020 me synimin për të mbledhur evidenca në lidhje me efektet ***e mundshme*** të pandemisë COVID-19 mbi biznesin dhe aktivitetin e tij.

Pas 1 viti, Sekretariati ndërmori një ***anketim të ngjashëm (70% e pyetje të njëjta) për të vlerësuar sfidat e biznesit dhe efektet reale*** të pandemisë COVID-19.

Problemi i Identifikuar

Impakti i COVID-19 mbi:

Rritjen ekonomike

Fuqinë punëtore

Inovacionin

Profili i kompanive

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

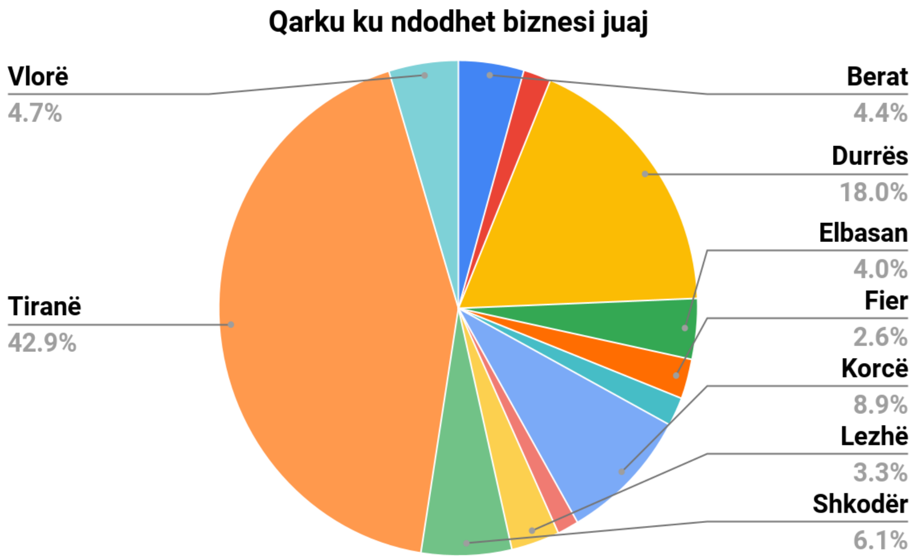

*Kampioni përfshin **kompani nga çdo qark i vendit,** kryesisht kompani me pronësi shqiptare*

Profili i kompanive

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

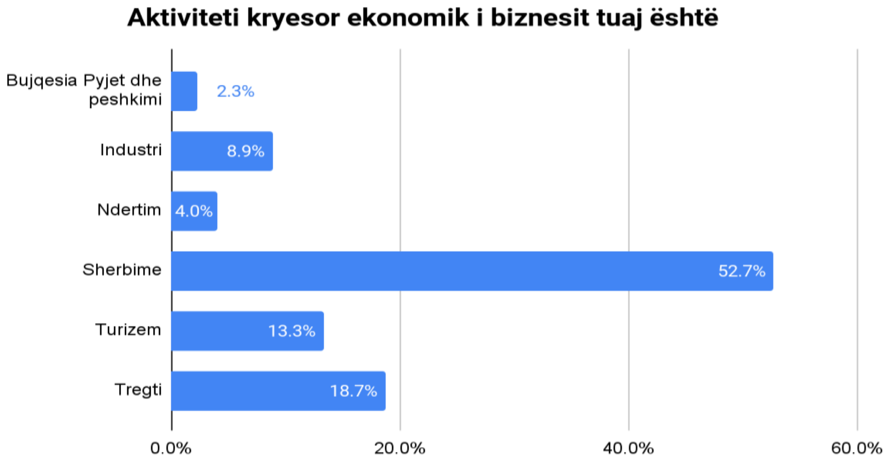

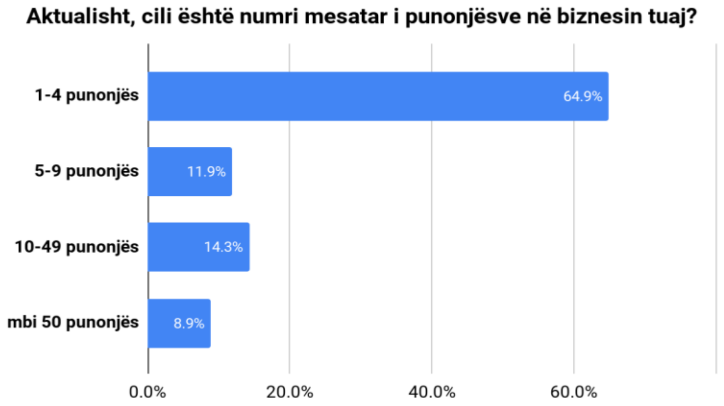

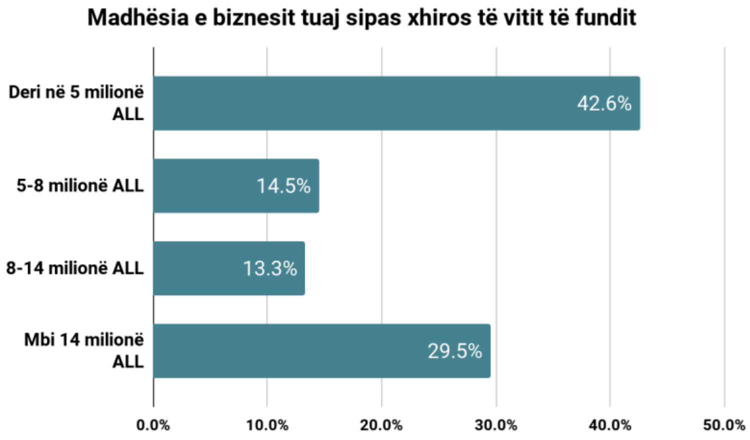

IC Albania Investment Council

Improving Transparency and Investment Climate

Rritja ekonomike dhe Pandemia

Efektet e COVID-19 dhe pritshmëritë për të ardhmen

Si e vlerësoni ndikimin e COVID19 në aktivitetin tuaj, 12 muaj pas fillimit të pandemisë?

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

*Gjate Prill 2020, **97% e kompanive** të përgjigjura vlerësonin se COVID-19 do të kishte një impaktiv negativ/shumë negativ;*

*Një vit më pas, **89% e kompanive konfirmojnë** efektin negativ/shumë negativ të pandemisë në aktivitetin e tyre*

*Të gjithë sektorët **vlerësuan një impakt negativ** gjë e cila konfirmohet edhe me të dhënat e 1 viti më pas;*

***Turizmi, Industria dhe Tregtia** janë sektorët **më të prekur** nga pandemia COVID-19; **Ndërtimi dhe Bujqësia** janë sektorët **më pak të prekur** nga pandemia*

***98% e eksportuesve** deklaruan efektin negativ/shumë negativ (32% e konsideruan shumë negativ)*

Si e vlerësoni ndikimin e COVID19 në aktivitetin tuaj, 12 muaj pas fillimit të pandemisë?

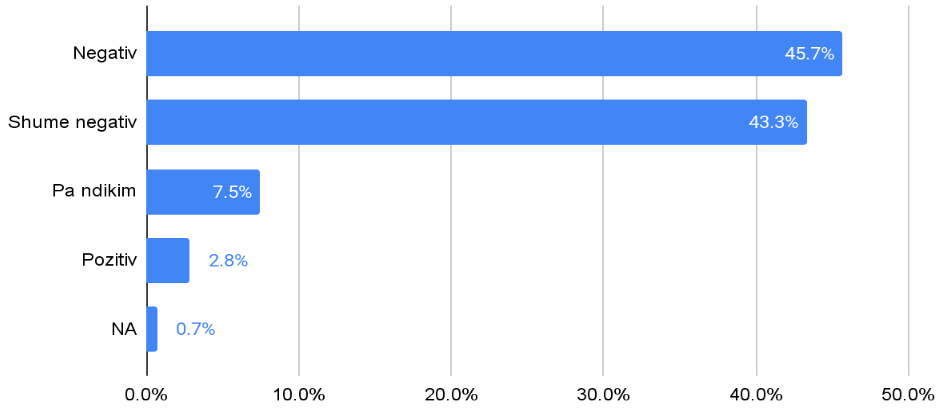

Si e vlerësoni ndikimin e COVID19 në aktivitetin tuaj, 12 muaj pas fillimit të pandemisë?

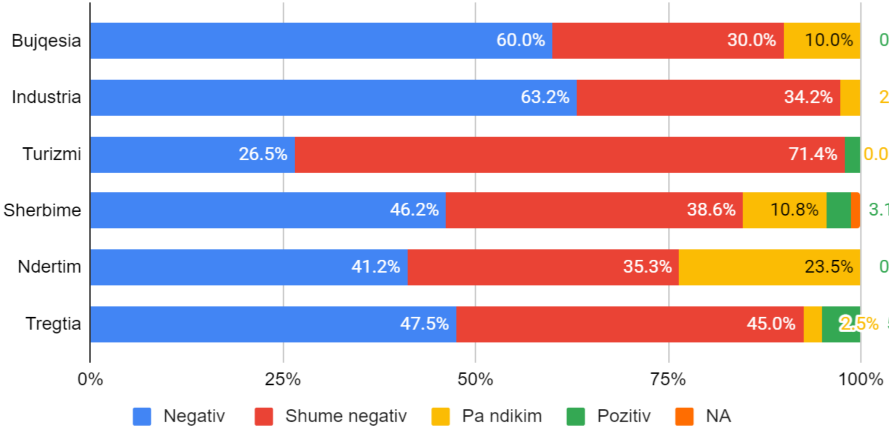

Si e vlerësoni ndikimin e COVID19 në aktivitetin tuaj, 12 muaj pas fillimit të pandemisë?

Pavarësisht madhësisë mbi 80% e kompanive vlerësojnë ndikimin negativ/shumë negativ të pandemisë COVID-19

***Ndikimi më negativ i Pandemisë** vlerësohet në kompanitë **deri në 5 mln lekë** xhiro vjetore dhe me **8 - 14 mln lekë** xhiro vjetore*

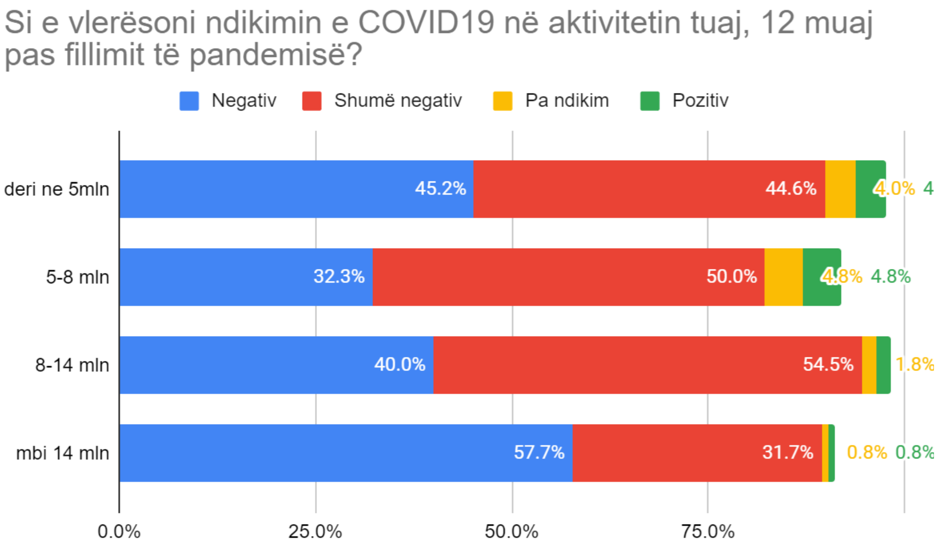

A e ndërpretë aktivitetin tuaj gjatë periudhës Prill 2020 – Prill 2021?

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

75% e kompanive të pyetura vazhduan aktivitetin ***pjesërisht/totalisht*** gjatë pandemisë;

88% e kompanive deklaruan se mbyllja ka vazhduar ***deri në 6 muaj***; vetëm 12% e kompanive deklaruan një mbyllje mbi 6 muaj kryesisht në Turizëm

*Në % më të larta jane kompanitë që operojnë në **sektorin e Turizmit** ato që deklarojnë **mbylljen totale të aktivitetit**;*

*ndërsa **Shërbimet, Industria Tregtia** kanë % më të lartë përsa i përket **mosndërprejes totale të aktivitetit***

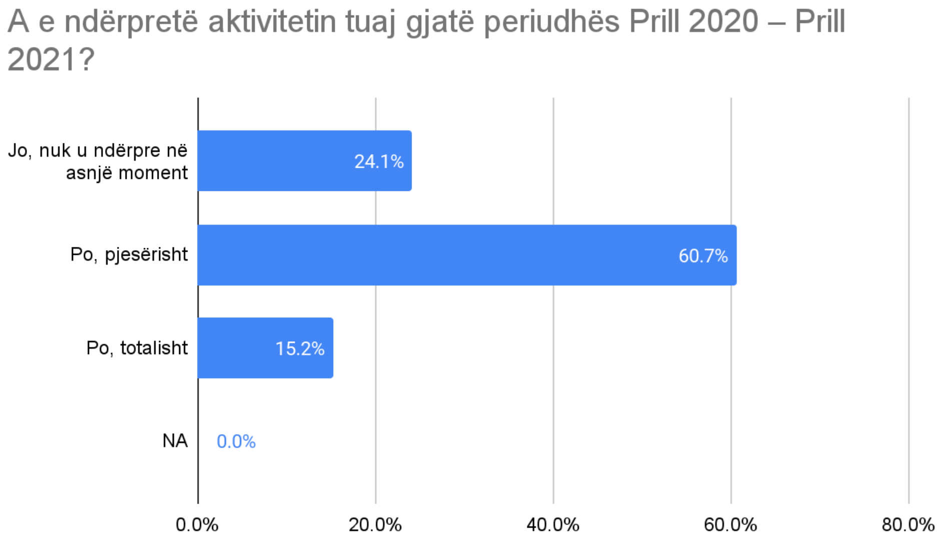

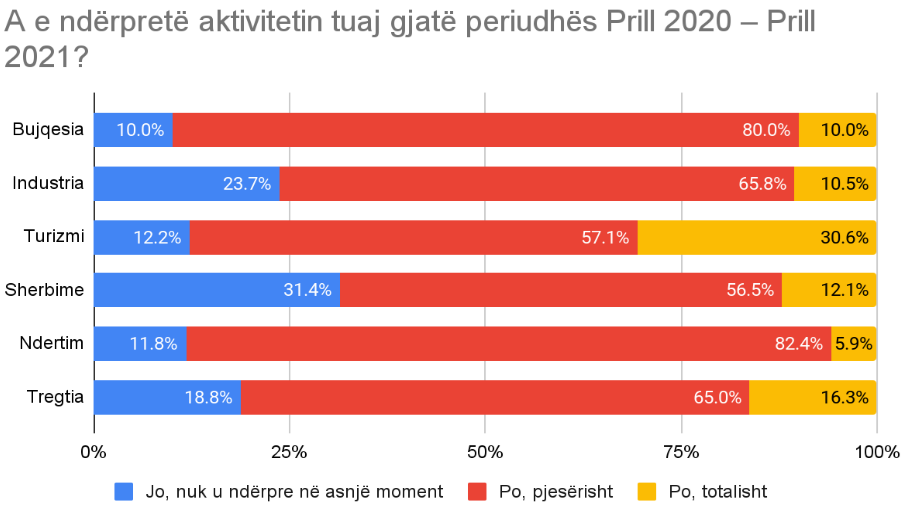

Sa ndikoi pandemia e COVID19 në të ardhurat (xhiron) e kompanisë tuaj në vitin 2020?

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

***80% e të anketuarve para 1 viti** presnin ulje më shumë se 20% të të ardhurave vjetore dhe vetëm 3% e tyre mendonin se COVID19 nuk do të ndikonte të ardhurat vjetore të tyre*

***1 vit më pas, 65% e të anketuarve** deklaruan ulje më shumë se 20% në aktivitet dhe 8% e tyre deklaruan se COVID-19 nuk i ndikoi; Ndërkohë 1,9% e kompanive përjetuan një rritje prej më shumë se 5%*

***Turizmi, Industria dhe Bujqësia** deklarojnë humbjen më të madhe*

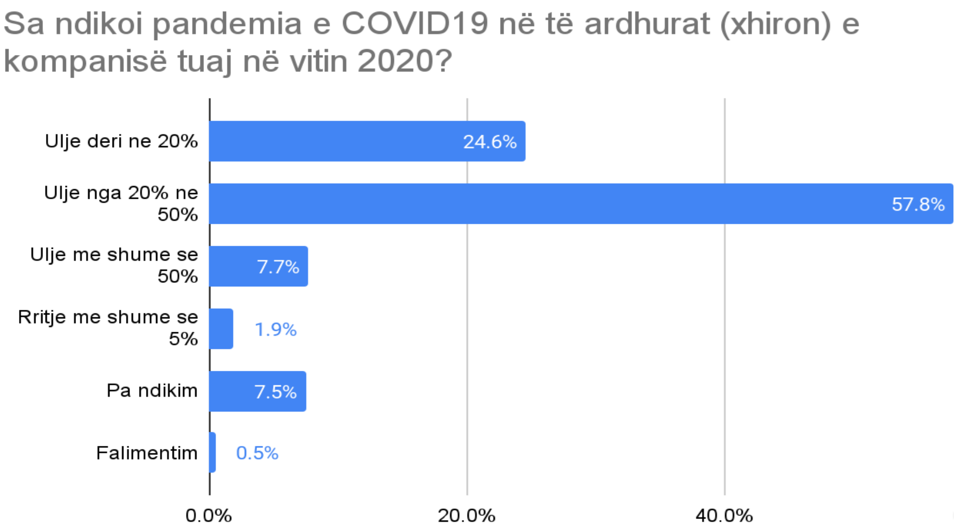

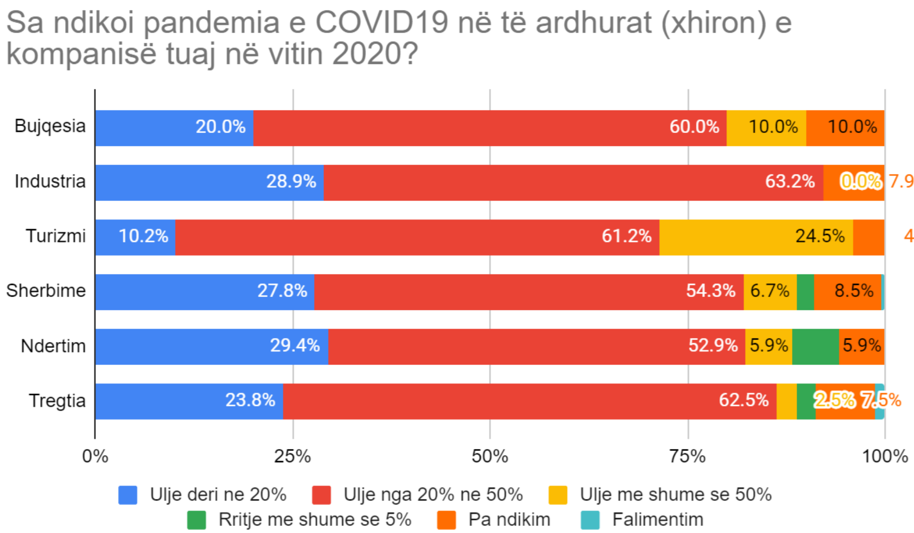

Sa ndikoi pandemia e COVID19 në të ardhurat (xhiron) e kompanisë tuaj në vitin 2020?

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

*Përqindja me e madhe e kompanive vlerësojnë **ulje të të ardhurave të tyre nga 20% ne 50%** përgjatë vitit 2020*

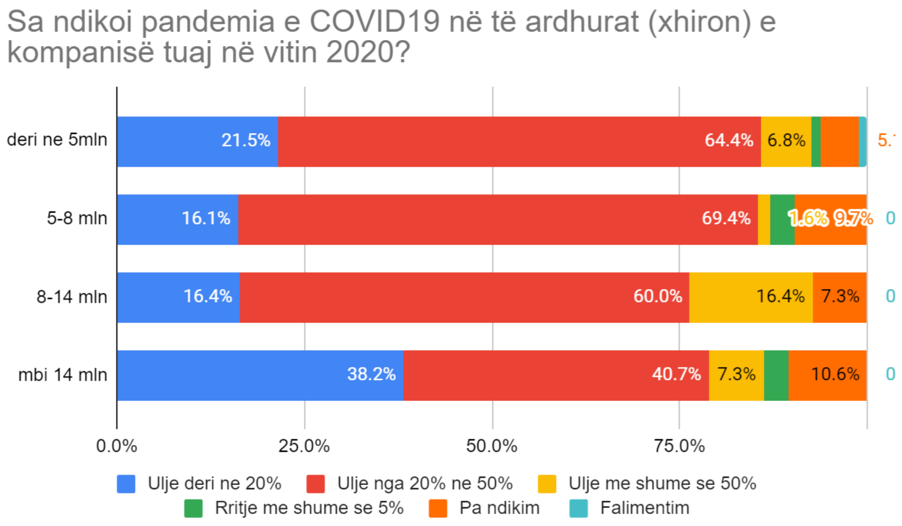

Cilat janë pritshmëritë tuaja për vitin 2021?

__40% e të anketuarve__ presin __rënie__ në të ardhurat e tyre gjatë __vitit 2021__, kryesisht në sektorët e __Industrisë, Ndërtimit__ dhe Shërbimeve

__47,5% e të anketuarve__ presin __rritje__ të të ardhurave të tyre gjatë __vitit 2021__, kryesisht në sektorin e __Turizmit dhe Tregtisë__

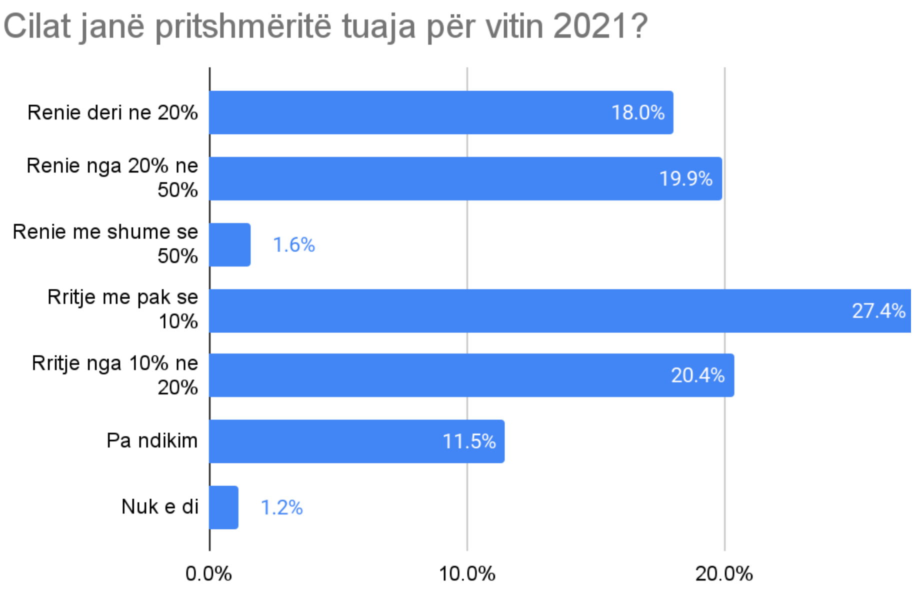

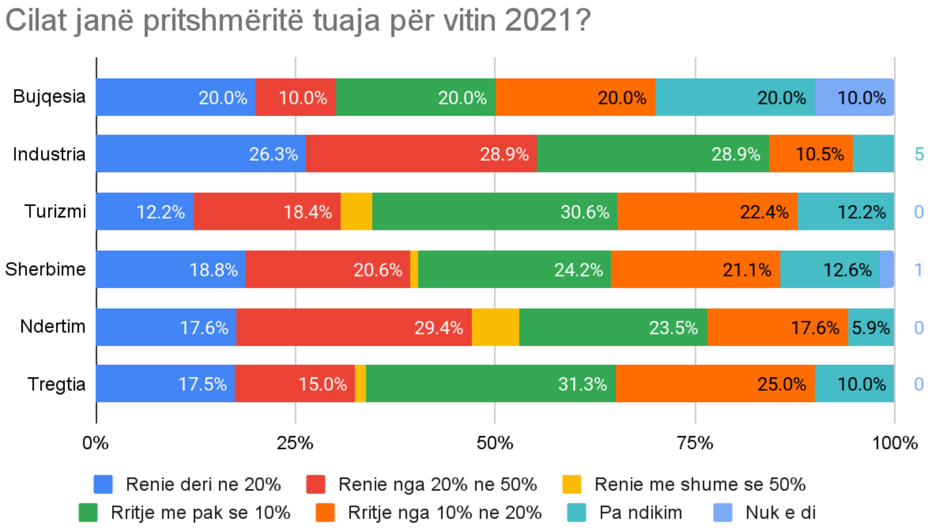

Cilat janë pritshmëritë tuaja për vitin 2021?

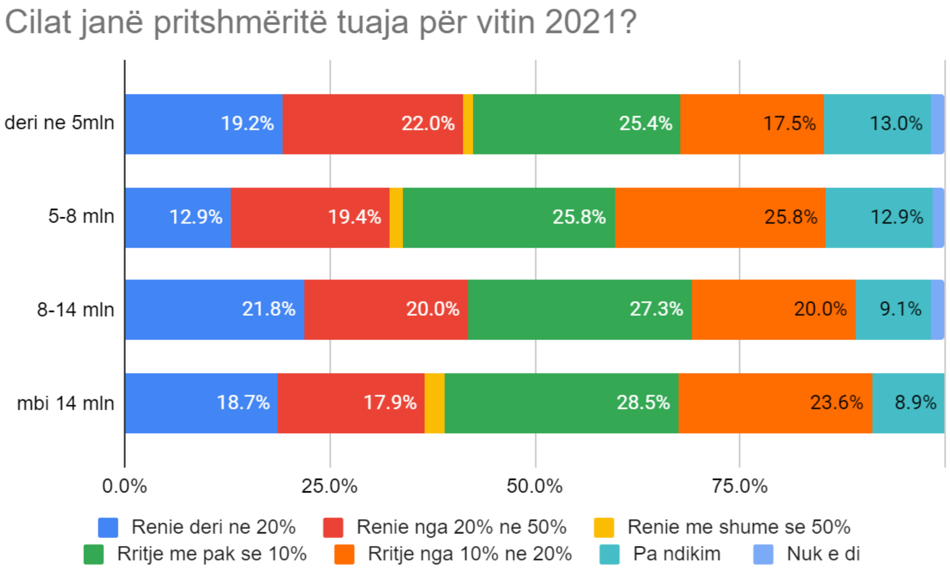

*Kompanitë **deri në 5 mln** vlerësojnë në **41% të tyre ulje deri në 50%**, kurse rreth **43% e tyre presin rritje deri në 20%***

*Për kompanitë **5 - 8 mln**, rreth **32% e tyre presin ulje** deri në 50% dhe **52% presin rritje** deri në 20%*

***Kompanitë 8-14 mln** xhiro vjetore vlerësojnë në **42% të tyre ulje** deri në 50%, ndërsa **47% e tyre rritje** deri në 20%*

*Kompanitë me xhiro **mbi 14 mln** vlerësojnë në **37% të tyre ulje** deri në 50%, ndërsa **52% e tyre presin rritje** deri në 20% përgjatë 2021*

Cilat janë tre problemet më kryesore me të cilat u ndesh kompania juaj gjatë 12 muajve të fundit?

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

*Nëse krahasojmë përgjigjet mbi problematikat kryesore të hasura nga biznesi, shohim se **mungesa e klienteve dhe mungesa e likujditetit** vazhdojnë të jenë në krye; ndërkohë ndërsa 1 vit më parë kompanitë shqetësoheshin mbi **pamundësinë e pagesës së pagave**, pas një viti kjo është **zëvendësuar me pamundësinë e pagesës së detyrimeve tatimore;** panorama është pak a shumë e njëjtë edhe mes sektorëve të ndryshëm të ekonomisë*

"Paga e luftës", ka adresuar shqetësimet e biznesit mbi pamundësinë e pagesës së pagave

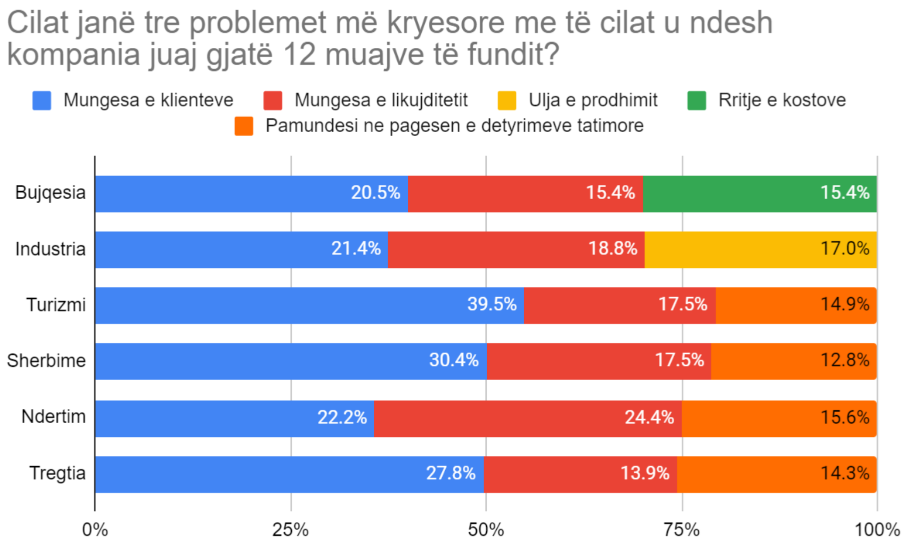

A jeni eksportues?

12% e të anketuarve janë eksportues, kryesisht Industria, sidomos ajo përpunuese dhe Bujqësia

85% e eksportuesve deklarojnë ulje të eksporteve të tyre në 12 muajt e fundit;

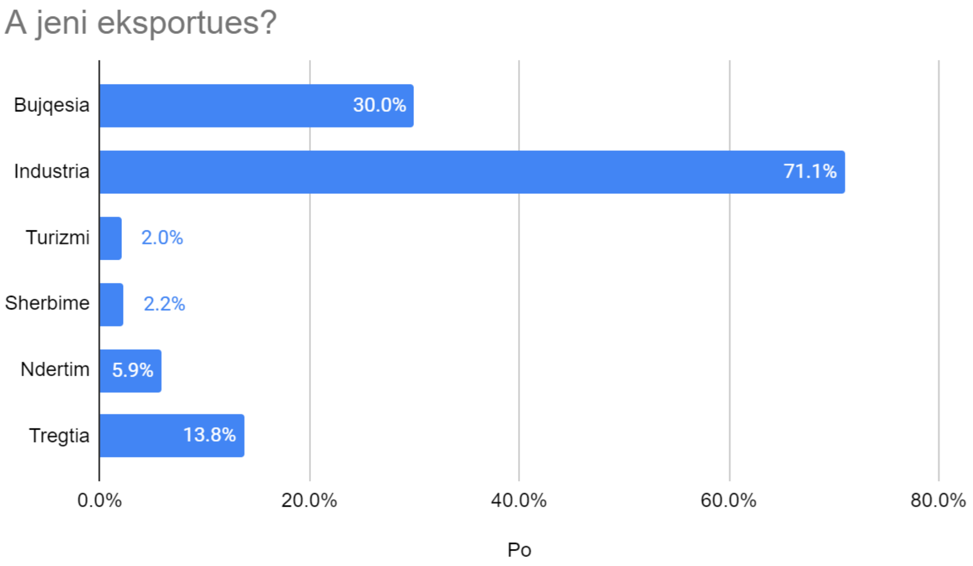

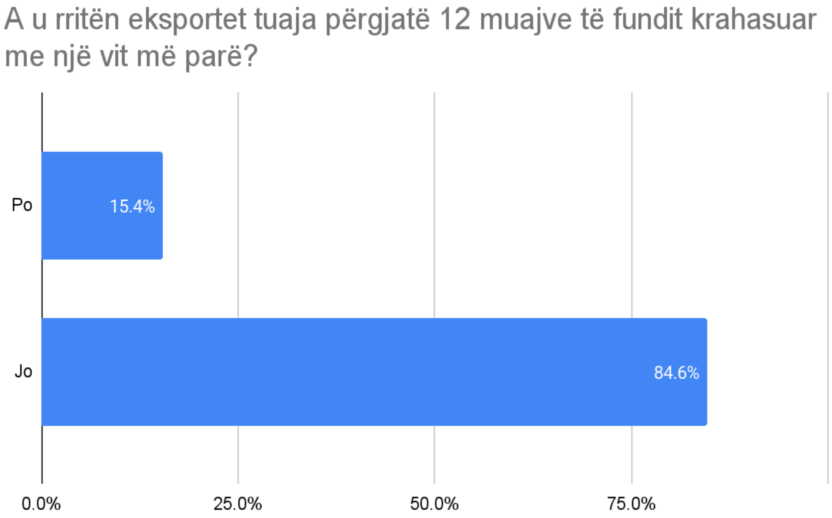

A jeni eksportues?

81,3% e eksportuesve kane vazhduar aktivitetin e tyre gjatë 12mujorit të fundit;

*Pavarësisht pandemisë **eksportuesit nuk i kanë ndryshuar** destinacionet e tyre të eksportit*

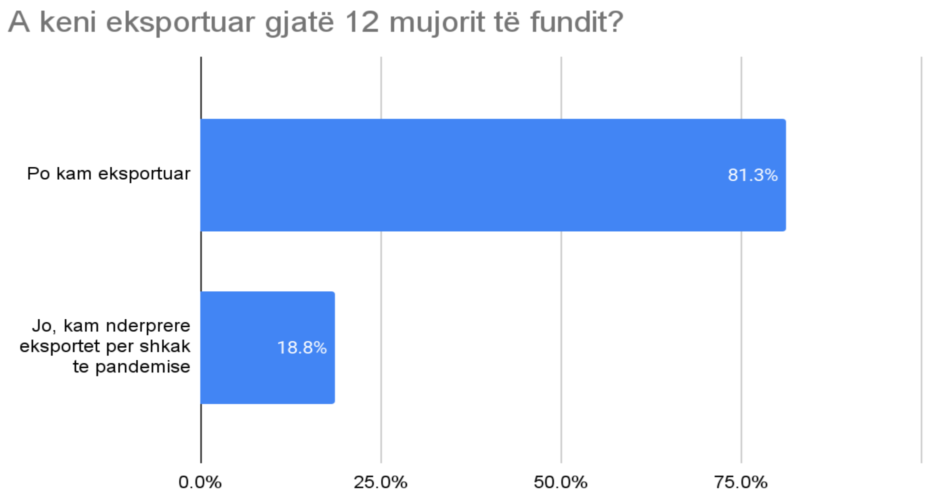

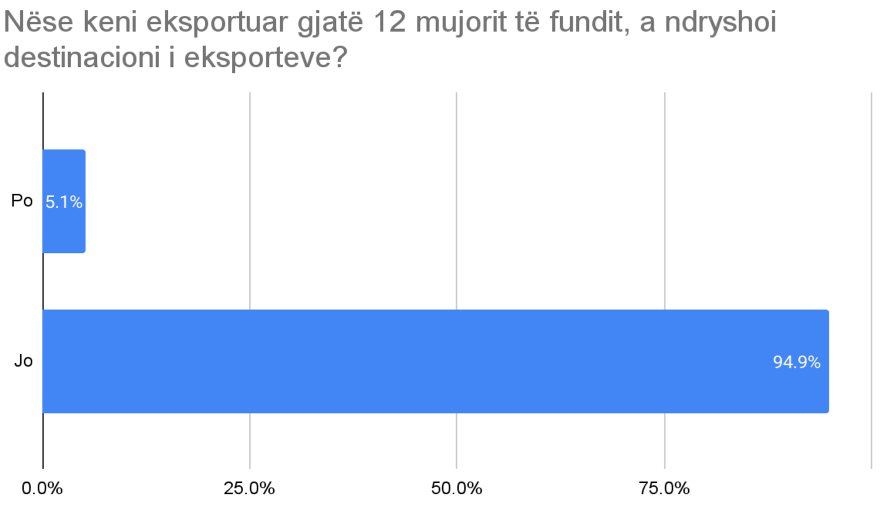

A jeni Importues?

25% e të anketuarve** importojnë nga vende të ndryshme të botës, kryesisht në **Tregti, Turizëm dhe Ndërtim

***57% e të anketuarve** kanë deklaruar se **kanë ndryshuar vendet e importit** duke u orientuar kryesisht **drejt BE dhe BP**;*

*dhe **21% e tyre deklarojnë se kanë zëvendësuar importet me produkte vendase**, kryesisht në **Shërbime dhe Tregti***

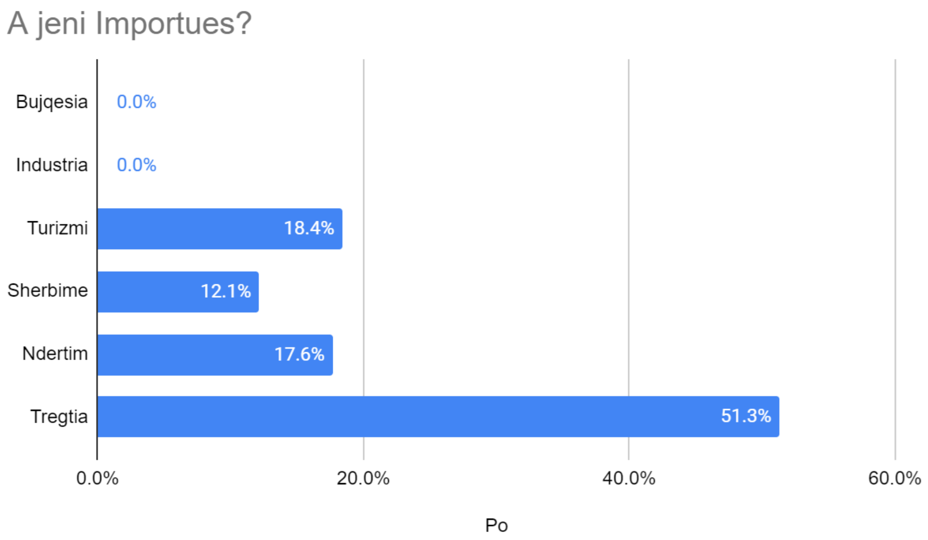

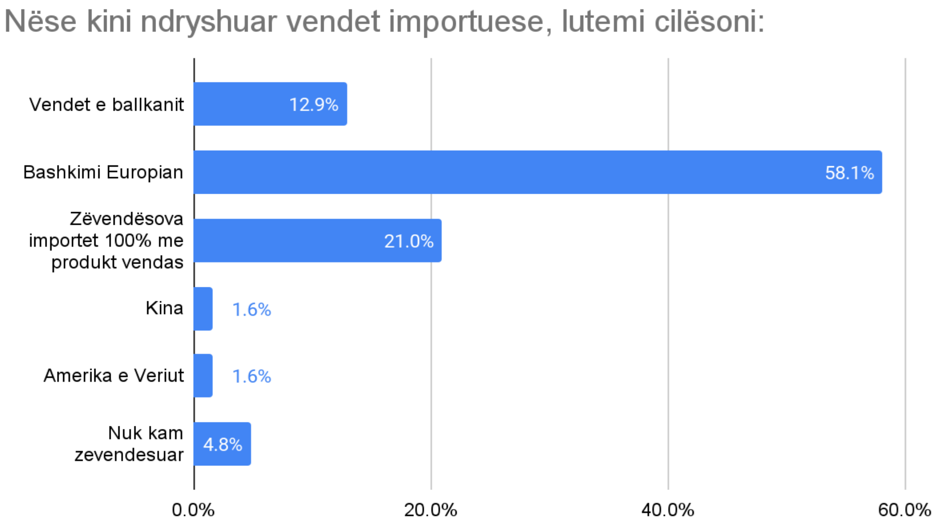

A jeni Importues?

*Importuesit në pjesën më të madhe **hasën probleme** gjatë importimit të cilat prekën vijimësinë e aktivitetit të tyre, kryesisht në **Industri, Tregti dhe Turizëm** të cilët deklarojnë në pjesën më të madhe se **varen totalisht nga Importet***

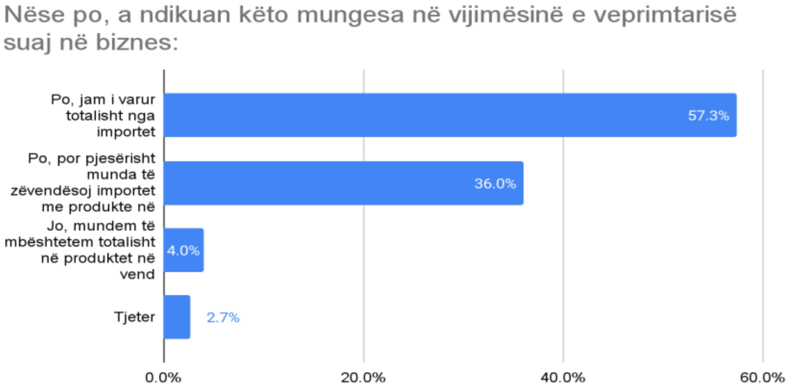

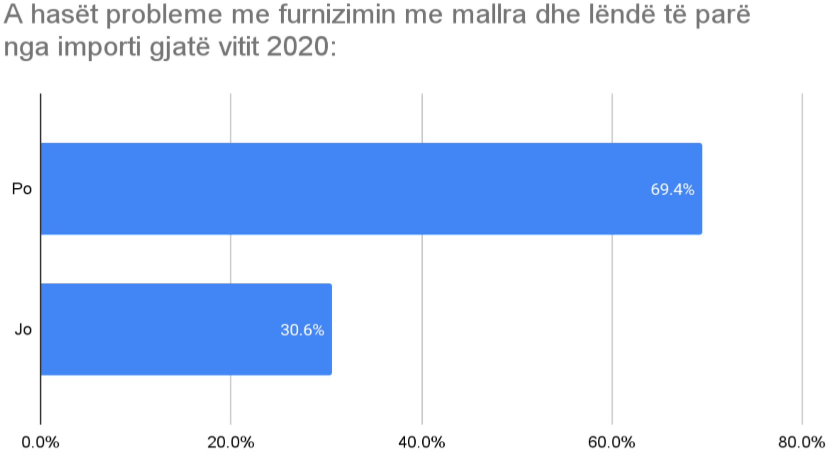

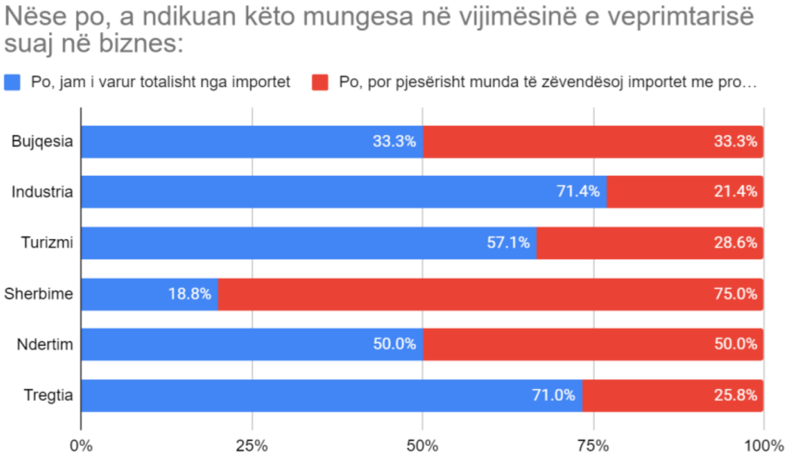

Albania Investment Council

Improving Transparency and Investment Climate

Fuqia punëtore dhe Pandemia

Cilat masa ndërmori kompania juaj për të adresuar pamundësinë e fuqisë punëtore për t'u paraqitur në punë?

39% e të anketuarve nuk morën asnjë masë *për adresimin e pamundësisë për t'u paraqitur në punë; shifrat* ***janë të ngjashme*** *me përgjigjet e të anketuarve të një viti më parë*

Turizmi *ka vuajtur më shumë* ***heqjen nga puna****;* ***Puna onlinë*** *është shfrytëzuar në* ***masë më të madhe nga sektori i Shërbimeve***

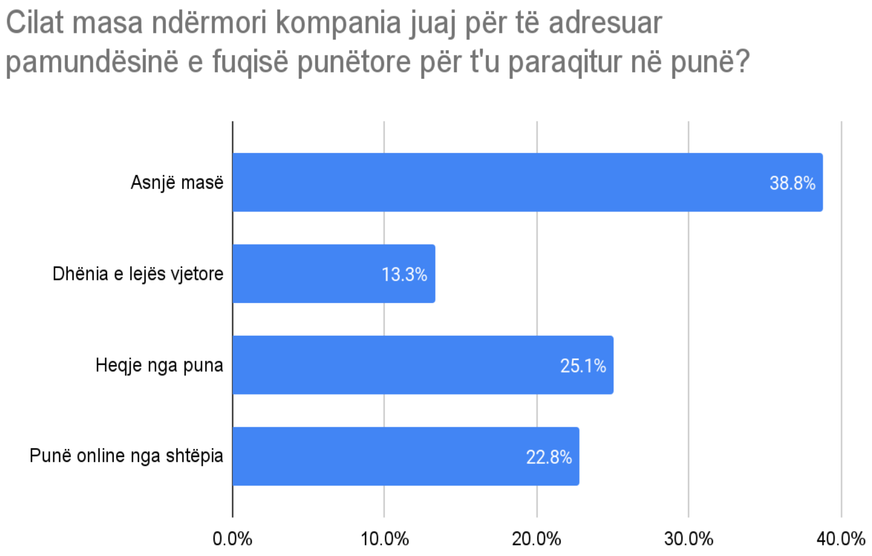

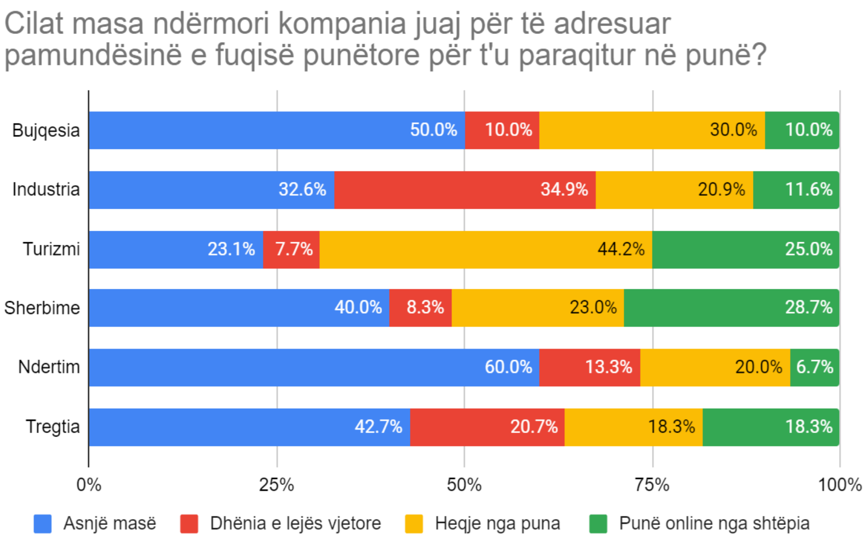

Në të ardhmen, a do të merrni në konsideratë punën online, si një alternativë ndaj punës në zyrë?

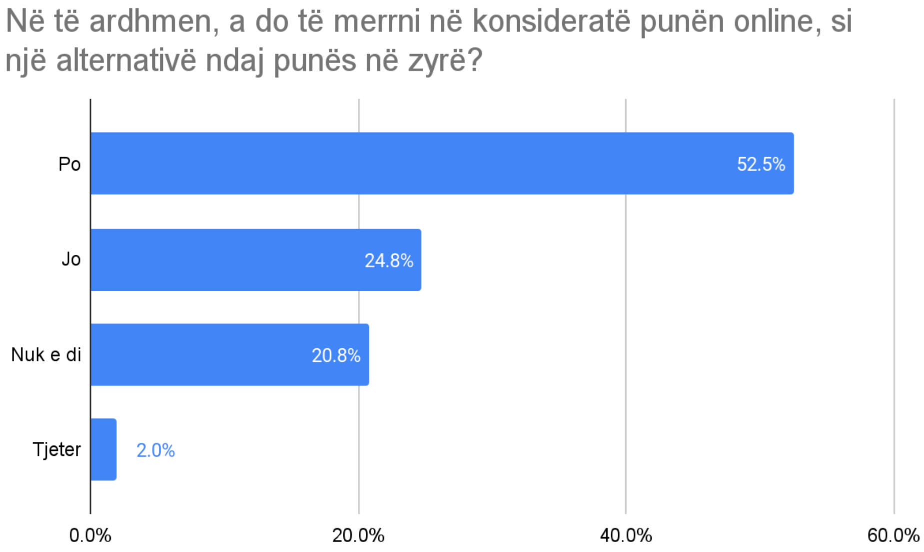

*Nga 23% e kompanive që shfrytëzuan punën online, **më shumë se gjysma** deklarojnë se **do ta shfrytëzojnë këtë alternativë edhe në ardhmen***

Cilat janë masat që do të ndërmerrni për të siguruar vazhdimësinë e biznesit tuaj?

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

Kursimet e kompanive sërisht konsiderohen si **masë e parë** për të siguruar vijimësinë;

Një vit më pas, **kredia bankare ka kaluar në vend të dytë** dhe ulja e kostove masë e trete nga ana e të anketuarve

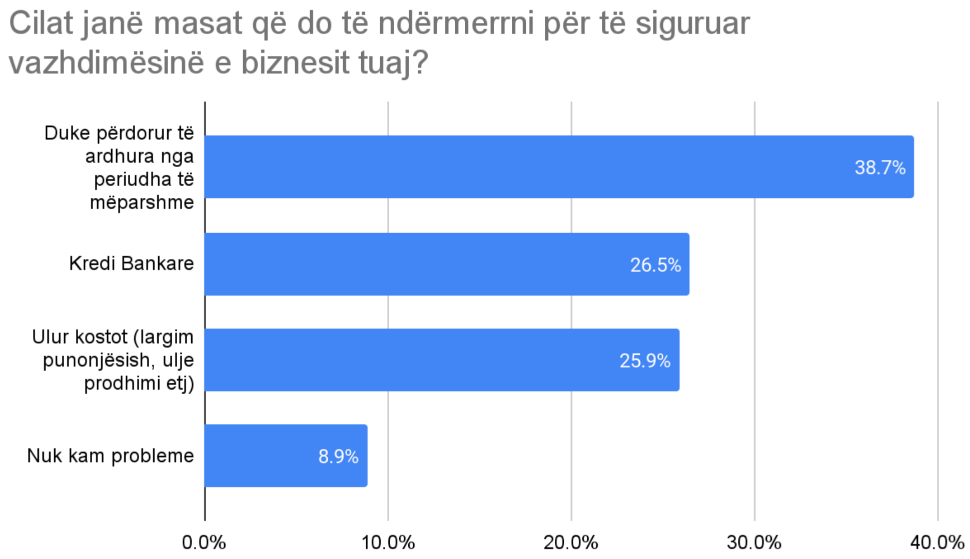

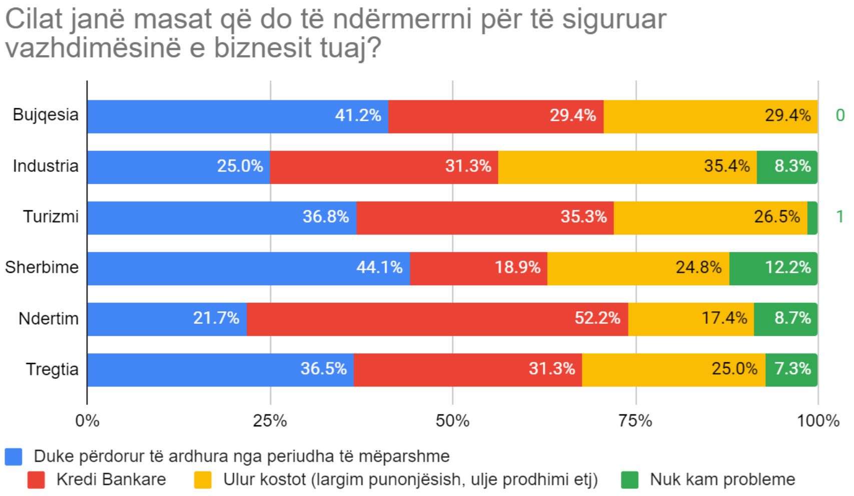

Nga cilat skema mbështetëse qeveritare të prezantuara gjatë vitit 2020 përfitoi biznesi juaj?

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

***55% e të anketuarve** deklarojnë se **kanë përfituar nga skemat mbështetëse të qeverisë** aplikuar pas pandemisë COVID-19;*

Sektorët që kanë përfituar më shumë** janë **sektori i Ndërtimit, Tregtia, Industria dhe Turizmi

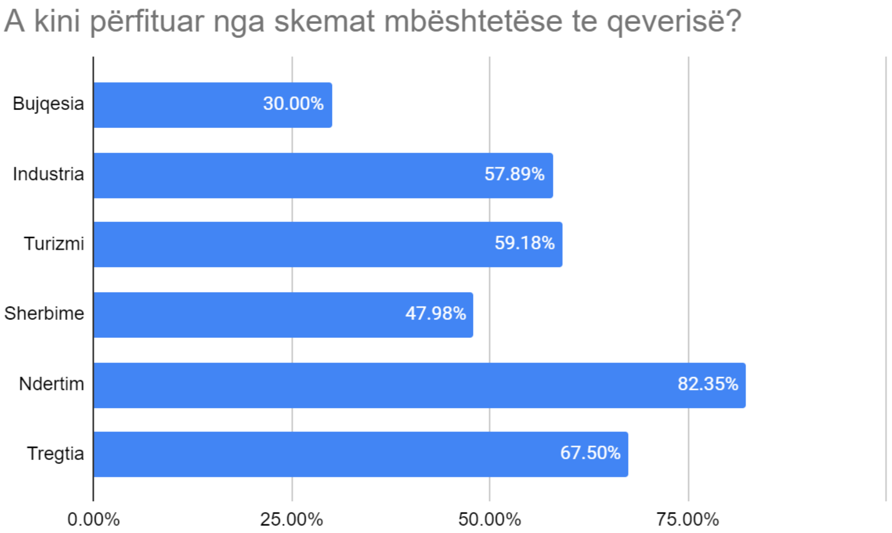

Nga cilat skema mbështetëse qeveritare të prezantuara gjatë vitit 2020 përfitoi biznesi juaj?

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

Pagat e luftës *ka qënë* ***instrumenti më i përfituar*** *nga kompanitë e anketuara,* ***në të gjithë sektorët e ekonomisë****;*

Industria dhe Ndërtimi *kanë shfrytëzuar më shumë* ***Garancinë Sovrane***

Turizmi *është sektori që ka përfituar më shumë nga* ***Skemat e punësimit***

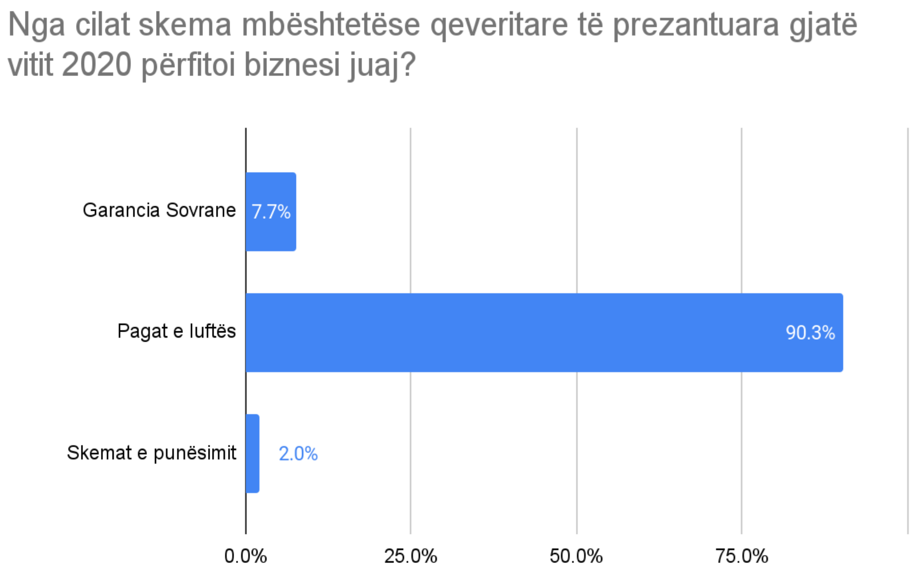

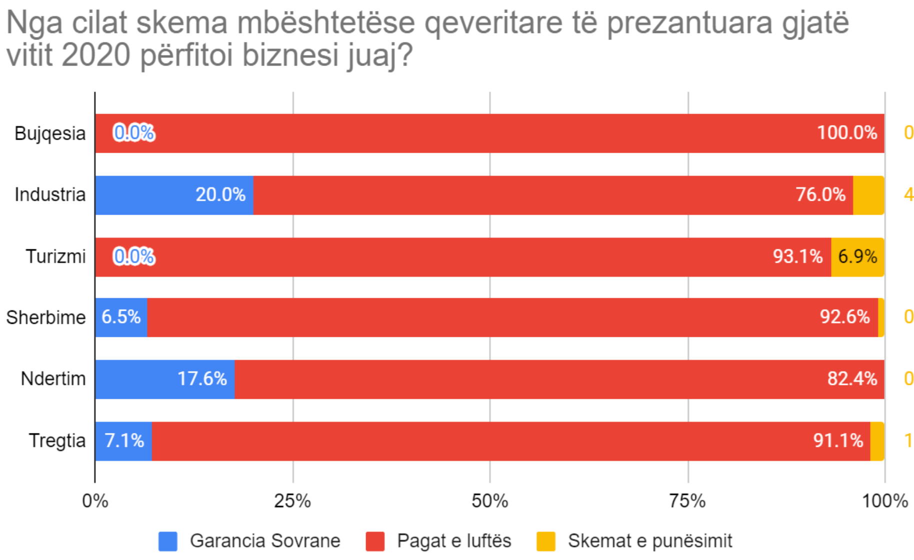

Albania Investment Council

Improving Transparency and Investment Climate

Inovacioni dhe Pandemia

A i keni përdorur shërbimet elektronike në këtë periudhë 12 mujore?

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

*Kompanitë **kanë vazhduar të përdorin shërbimet online**, kryesisht ato të qeverisë dhe më pak shërbimet onlinë të institucioneve financiare*

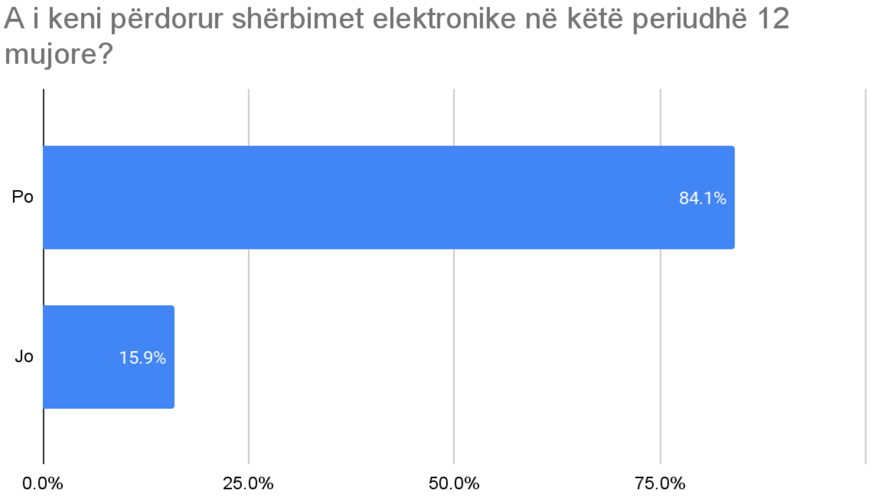

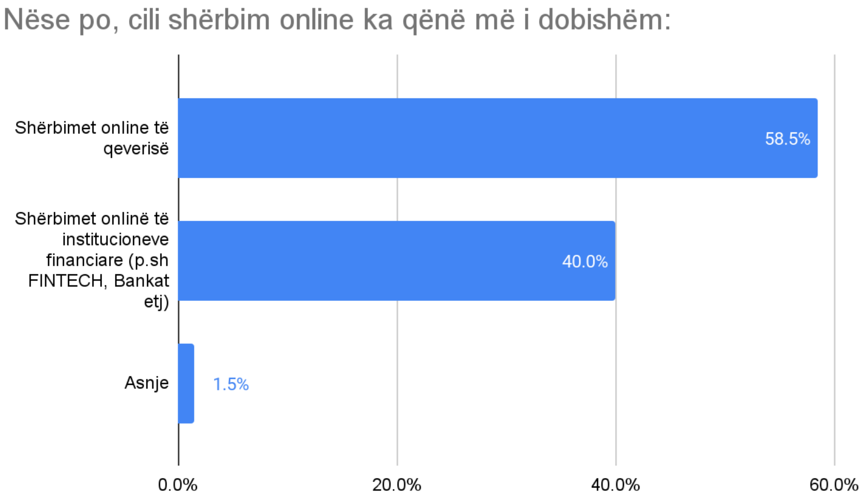

A mendoni ti ri-përdorni shërbimet online në të ardhmen?

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

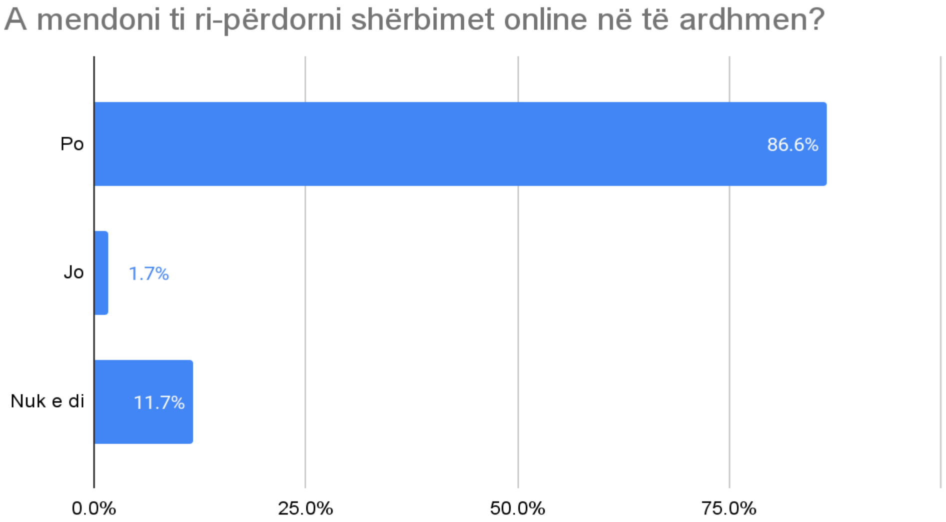

*Kompanitë që kanë deklaruar se i kanë përdorur shërbimet online, **në 86% të tyre deklarojnë se do të vazhdojnë t'i përdorin** ato edhe në të ardhmen*

A mendoni të miratoni një plan/strategji për situatat emergjente, pas eksperiencës me COVID19?

86% e kompanive të intervistuara në fillim të pandemisë deklaruan se nuk **kishin një strategji për situata emergjente**

Sot, një vit më pas **52% e kompanive deklarojnë se do të miratojnë një plan emergjence**, Bujqësia, Tregtia dhe Turizmi janë më të predispozuar.

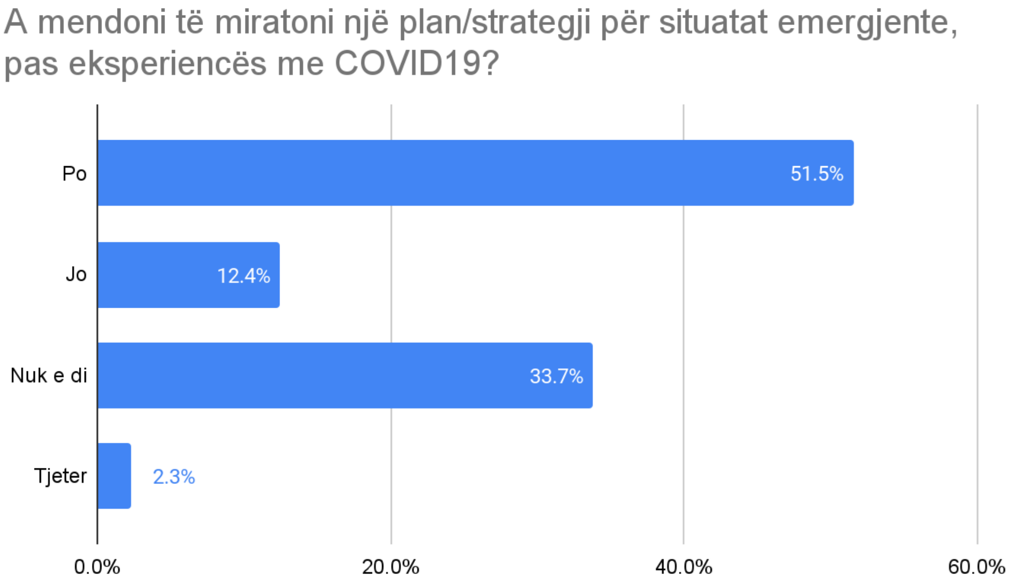

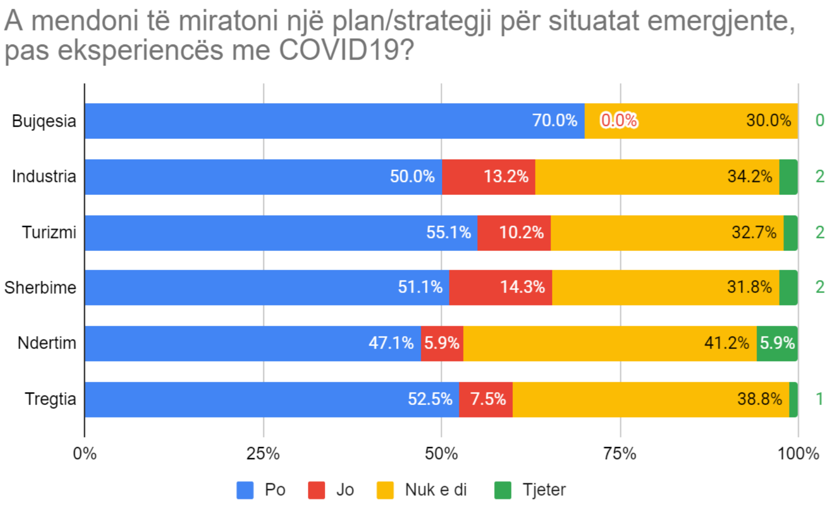

A mendoni të miratoni një plan/strategji për situatat emergjente, pas eksperiencës me COVID19?

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

60% e kompanive mbi 14 mln vlerësojnë se do të miratojnë plane emergjence, ndërsa vetëm 47% e kompanive deri në 5 mln e pohojnë këtë gjë

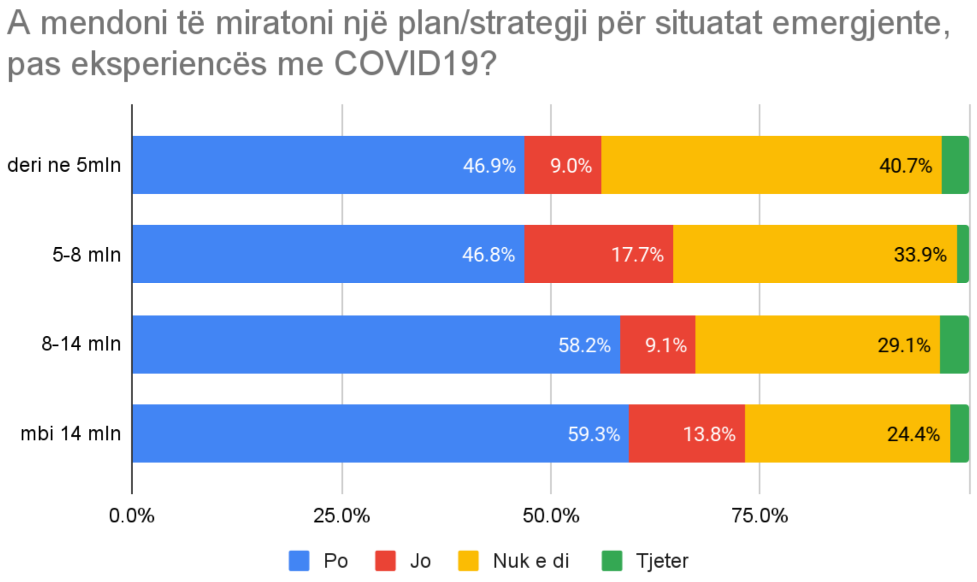

A ndryshuan planet tuaja të investimit, duke u orientuar më shumë drejt Inovacionit?

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

Pandemia duket se **përshpejtoi** nevojën e kompanive për t'u **orientuar drejt Inovacionit**, 57% e të intervistuarve deklarojnë se ndryshuan planet e tyre të investimit drejt Inovacionit, kryesisht **teknologji te reja dhe menaxhim i riskut**

Bujqësia është sektori me dëshirën më të lartë të **orientimit drejt Inovacionit**

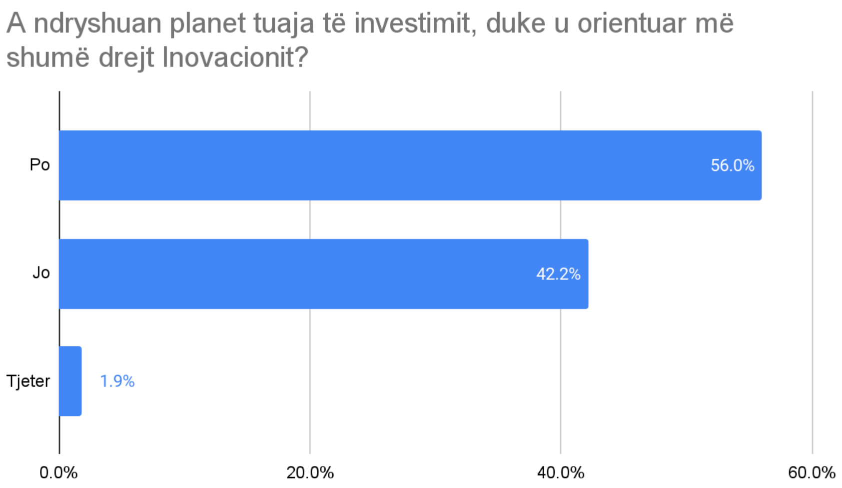

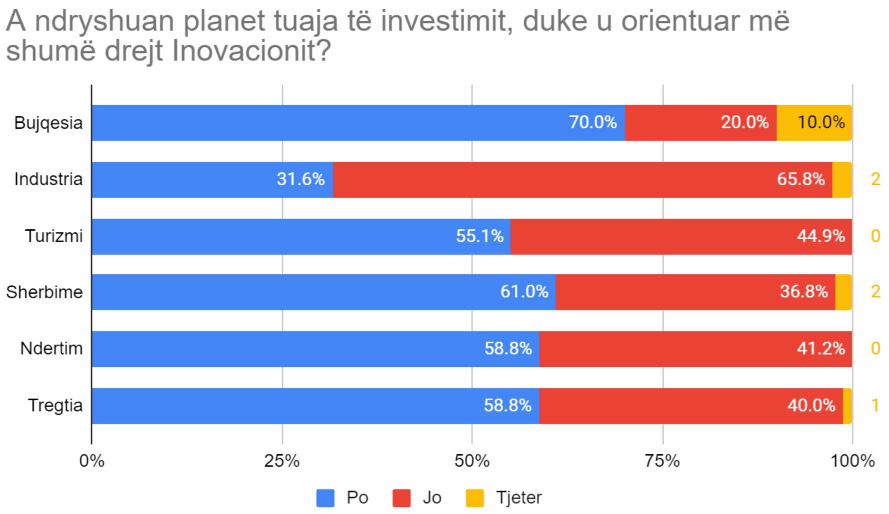

A ndryshuan planet tuaja të investimit, duke u orientuar më shumë drejt Inovacionit?

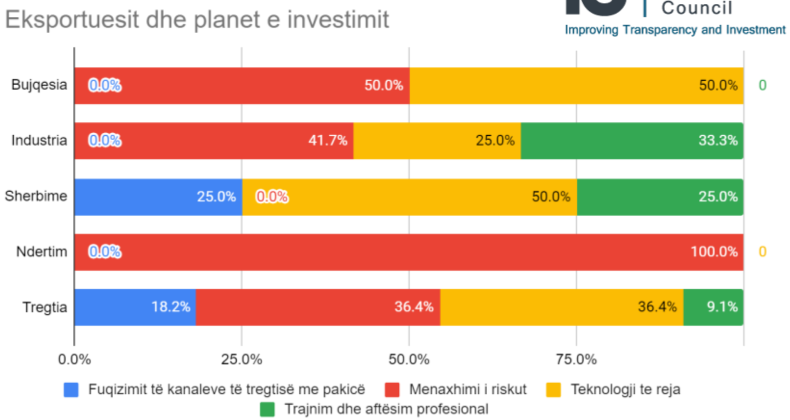

Bujqësia** do investojë më shumë në **fuqizimin e kanaleve të tregtisë menaxhim risku dhe teknologji te reja

Turizmi** në **menaxhim risku dhe aftësim profesional

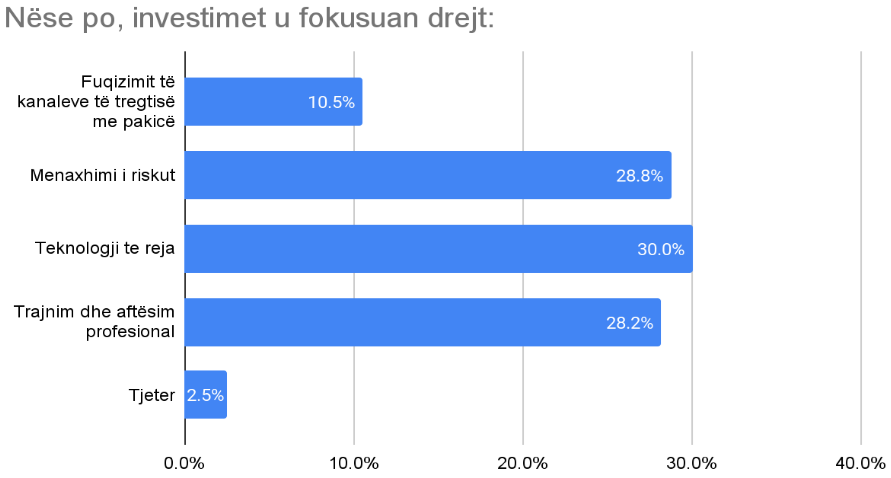

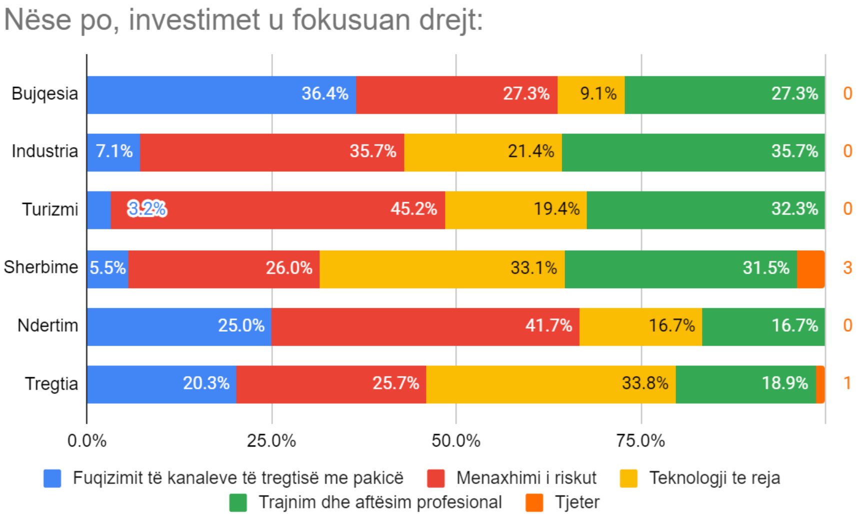

A ndryshuan planet tuaja të investimit, duke u orientuar më shumë drejt Inovacionit?

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

Pavarësisht madhësisë kompanitë deklaruantë kenë ndryshuar planet e investimeve drejt Inovacionit, kryesisht menaxhim risku dhe aftësim profesional

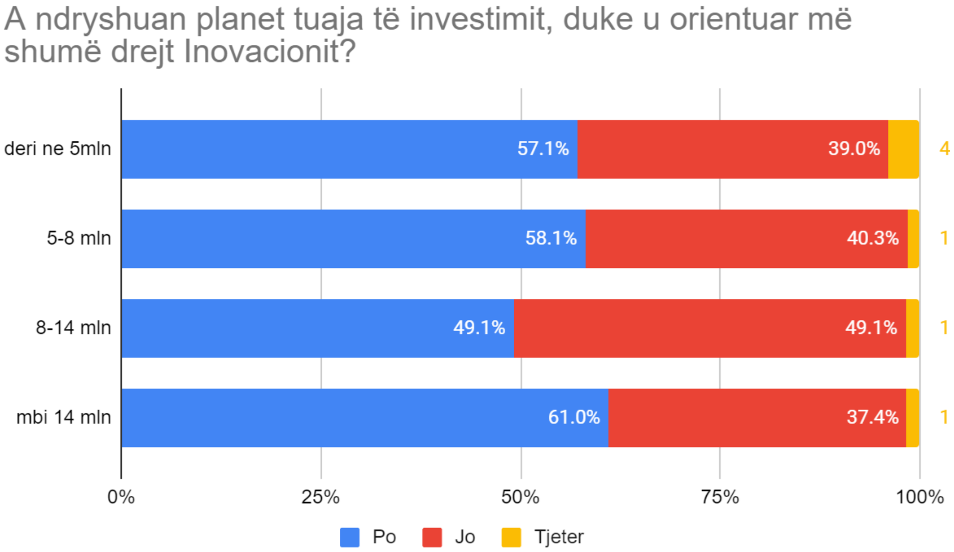

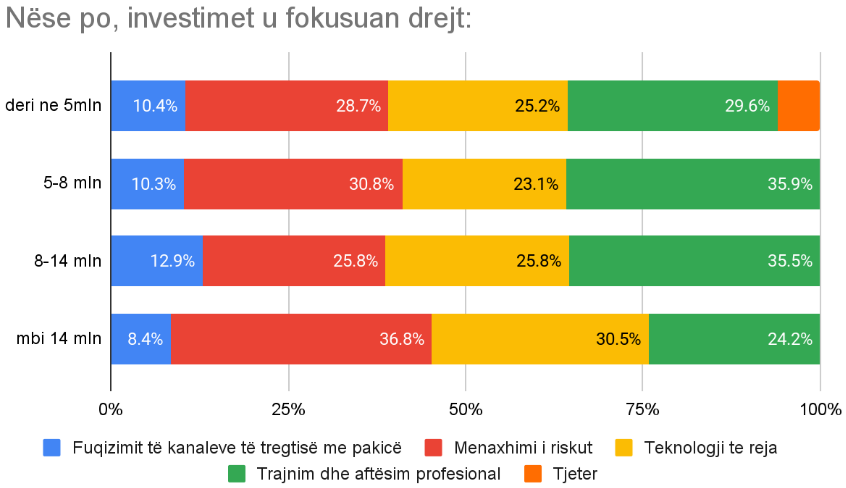

Albania Investment Council
Improving Transparency and Investment Climate

www.investment.com.al

Rreth Këshillit të Investimeve në Shqipëri

Këshilli i Investimeve ka si qëllim rritjen e besimit të ndërsjellë midis biznesit dhe qeverisë duke kontribuar në institucionalizimin e dialogut mbi politikat në vend. Kontribuon në reformat kombëtare dhe procesin e tranzicionit ekonomik duke ndihmuar në përmirësimin e institucioneve, ligjeve dhe politikave që promovojnë mirëfunksionimin e tregut.

Sekretariati i Këshillit të Investimeve - Stafi
Puna e Këshillit të Investimeve mbështetet nga Sekretariati, një organ i pavarur me profesionistë të përzgjedhur dhe kontraktuar nga BERZH për t'u angazhuar drejtpërsëdrejti me komunitetin e biznesit.

Dr. Diana Leka (Angoni)
Drejtore e Sekretariatit
lekad@investment.com.al

Elvis Zerva
Ekspert Ligjor dhe Rregullator
zervae@investment.com.al

Elida Fara
Eksperte Ekonomie
farae@investment.com.al

Xaira Shurdha
Eksperte për Monitorimin dhe Bashkëpunimin
shurdhax@investment.com.al

Elisa Lula
Oficere Administrative dhe Komunikimi
lulae@investment.com.al

Publikuar nga Sekretariati i Këshillit të Investimeve (SKI), Dëshmorët e Kombit, Tiranë, Shqipëri
info@investment.com.al / www.investment.com.al / SKI është përgjegjës për përmbajtjen e këtij publikimi.

Albania Investment Council ALInvestCouncil Albania Investment Council

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCAVE DHE EKONOMISË

European Bank for Reconstruction and Development

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Sekretariati i Shtetit për Çështjet Ekonomike SECO

Këshilli i Investimeve mbështetet nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë, BERZH dhe Sekretariati Shtetëror Zvicerian për Çështje Ekonomike (SECO).